

Література

1. Николаев А. Инновационное развитие и инновационная культура // Проблемы теории и практики управления. — 2001. — № 5. — С. 57—63.
2. Стратегія розвитку споживчої кооперації України (2004—2015) // Вісті. Діловий випуск. — 2004. — № 15.

УДК 65.014.1:016.1

В. А. Власенко, аспірант,
Полтавський університет споживчої кооперації України

ПЕРСПЕКТИВНІ НАПРЯМИ РОЗВИТКУ СИСТЕМИ СПОЖИВЧОЇ КООПЕРАЦІЇ УКРАЇНИ У РИНКОВОМУ СЕРЕДОВИЩІ

Дослідження присвячено розгляду споживчої кооперації України як цілісної соціально-економічної системи. Автором було розглянуто перспективні напрями розвитку даної системи в умовах ринкової економіки.

This research is aimed to consider the Consumer Cooperation in Ukraine as social and economic system. The author has analyzed the new line of this system development under the condition of the market economy.

Структурні перетворення економіки в умовах переходу до системи ринкових відносин висувають на перший план перспективи розвитку нових і вдосконалення існуючих галузей народного господарства. Одним із найбільш актуальних питань на сьогоднішній день є дослідження системи споживчої кооперації України зі всіма її структурними ланками, галузями, виробничими комплексами, організаціями, підприємствами, об'єднаннями та функціональними підрозділами.

Споживча кооперація, виступаючи одним із найкрупніших міжгалузевих комплексів нашої країни, може слугувати наглядною моделлю протікання важливих народногосподарських процесів.

Цілісність господарського комплексу споживчої кооперації обумовлена націленістю основних її галузей на єдиний результат — задоволення потреб сільських жителів у товарах і послугах, однотипністю господарських зв'язків та економічних відносин. Споживча кооперація функціонує і розвивається як соціально-економічна система, а тому зі всіх складових кооперативного се-

ктору економіки вона є найбільш структурованою і організаційно оформленою.

Питання розвитку системи споживчої кооперації України досліджували провідні вчені: М. І. Туган-Барановський, А. В. Чаянов, А. М. Фрідман, В. В. Апопій, С. Г. Бабенко, С. Д. Гелей, А. Р. Бернвальд, В. І. Блістер, В. С. Марцин, В. Т. Смірнов, В. Т. Жигалов, Я. А. Гончарук, І. А. Маркіна, М. П. Овчарук, Н. М. Ушакова та інші. У своїх працях дослідники визначили сутність, особливості, стадії розвитку споживчої кооперації на сучасному етапі, зупинилися на аналізі факторів, що впливають на процес функціонування організацій і підприємств системи в умовах мінливого конкурентного середовища.

Роботи багатьох вчених [1, 2] свідчать про не вирішеність і практичну значущість подальшого розкриття питань формування ефективного механізму управління розвитком системи споживчої кооперації України, виділення основних факторів, що не дозволяють цій системі успішно реалізовувати свою місію.

Основна мета дослідження — визначити основні тенденції та перспективні напрями розвитку підприємств і організацій системи споживчої кооперації України в найближчій перспективі.

Ми вважаємо, що головними пріоритетними *тенденціями розвитку* системи споживчої кооперації України повинні бути:

- подальше структурне перетворення і перебудова організаційної структури підприємств і організацій споживчої кооперації, перегляд функціональних обов'язків керівників і спеціалістів, удосконалення посадових інструкцій і положень про структурні підрозділи, покращення регулювання внутрішніх процесів;

- подальший розподіл і закріплення власності, упорядкування відносин власності між зацікавленими суб'єктами, інтеграція кооперативних структур з підприємствами інших форм власності;

- підвищення ролі пайовиків як активних власників майна системи, її фінансово-економічне оздоровлення, покращення умов праці і матеріальних стимулів для працівників всіх підсистем;

- ринкова орієнтація всіх галузей діяльності споживчої кооперації із застосуванням сучасного адаптивного механізму господарювання.

На сучасному етапі ринкових трансформацій *основні напрями розвитку* системи споживчої кооперації, на наш погляд, доцільно узагальнити на рис. 1.

Таким чином, споживча кооперація України є цілісною системою, має всі перспективи для свого подальшого розвитку шляхом мінімізації впливу деструктивних факторів і загроз зовнішнього середовища, а також реалізації потенціалу внутрішніх складових у майбутньому.

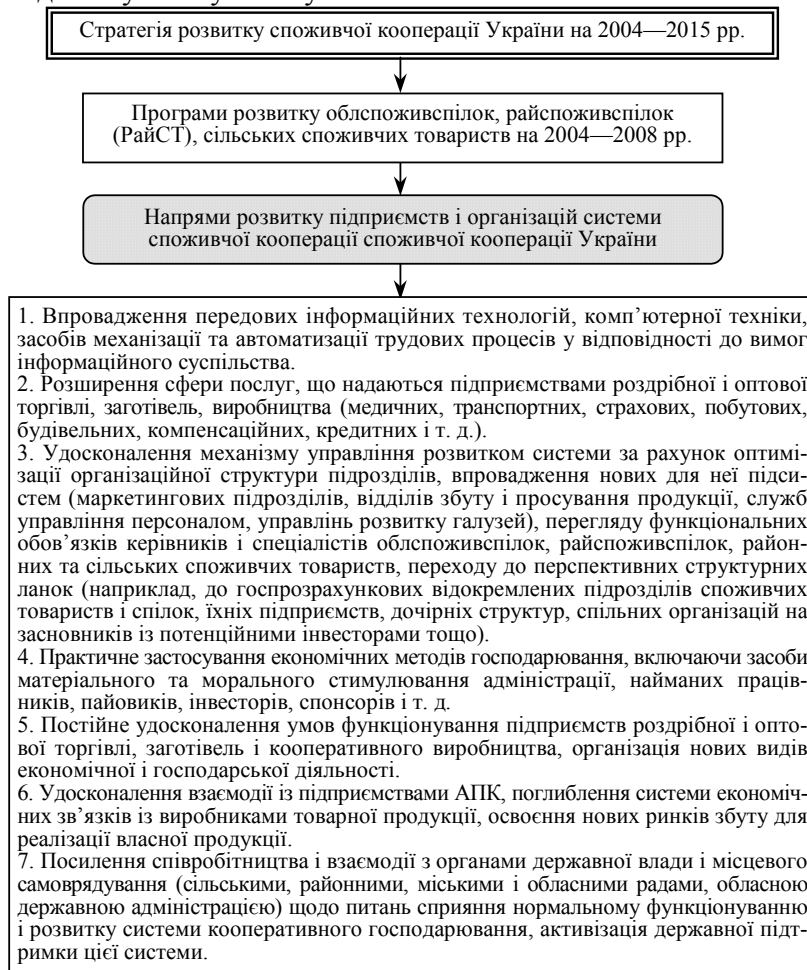

Рис. 1. Перспективні напрями розвитку підприємств і організацій системи споживчої кооперації України

Література

1. *Бабенко С. Г., Гелей С. Д.* Українська кооперативна ідея в загальноєвропейському контексті. — К.: Вісті ЦССТУ, 2003. — 160 с.
2. *Маркіна І. А.* Тенденції розвитку системи споживчої кооперації України. — Полтава: ПКІ, 2000. — 16 с.

УДК 65.01

О. В. Востряков, доц. кафедри стратегії підприємств,
ДВНЗ «КНЕУ імені Вадима Гетьмана»

ОБМЕЖЕННЯ ВИКОРИСТАННЯ ПРОДУКТОВОГО ПІДХОДУ ПРИ АНАЛІЗІ КОНКУРЕНТНОГО СЕРЕДОВИЩА ПІДПРИЄМСТВА

Використання продуктового підходу при дослідженні рівня конкуренції в галузі функціонування підприємства є недостатнім, оскільки не дозволяє оцінити потенційні можливості на нових ринках та можливі загрози конкурентів з інших галузей. Використання продуктового підходу має бути доповнено використанням ресурсно-компетенційного підходу.

Application of product approach to the investigation of level of competitiveness in the sphere of enterprise functioning is not sufficient as it doesn't permit to estimate its potencial opportunities in new markets and possible threats of competitors from other fields. The application of product approach is to be supplemented with employment of resource and competence approach.

Класичним інструментом продуктового підходу до проведення оцінки конкурентного середовища функціонування підприємства є п'яти факторна модель М. Портера, яка передбачає проведення галузевого аналізу за такими факторами, як: загроза появи нових конкурентів у галузі, загроза появи товарів-замінників, сила впливу покупців та постачальників, рівень конкуренції в галузі. Проте, не дивлячись на очевидну цінність моделі п'яти конкурентних сил, як інструмента, що сприяє кращому розумінню менеджментом конкурентного середовища, ця модель має ряд суттєвих недоліків. Цей підхід передбачає, що всі фактори однаково впливають на всіх конкурентів у галузі, зосереджує увагу на потенційній прибутковості галузі в цілому, а не окремого підприємства, неадекватно описує товари та ресурсні ринки.

Проте більш вагомими обмеженнями продуктового підходу є неможливість використання цього методу для розуміння природи конкуренції всередині галузі, оцінки потенційних можливостей